

JAMARSKA ZVEZA SLOVENIJE
JAMARSKA REŠEVALNA SLUŽBA
Lepi pot 6, 1000 Ljubljana

051 630 670
jrs@jamarska-zveza.si / www.jamarska-zveza.si

PRAVILNIK JAMARSKE REŠEVALNE SLUŽBE PRI JAMARSKI ZVEZI SLOVENIJE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. ČLEN

Ta pravilnik ureja organizacijo, naloge in delovanje Jamarske reševalne službe pri Jamarski zvezi Slovenije (v nadaljnjem besedilu: JRS), članstvo v JRS in organe JRS. Pravilnik je v skladu s 30. členom statuta Jamarske zveze Slovenije z dne 23. 2. 2008.

2. ČLEN

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (ZVNDN–Uradni list RS, št. 51/2006–UPB1 in sprememba št. 97/2010) med javnimi službami za zaščito, reševanje in pomoč določa tudi jamarsko reševalno službo, ki jo opravljajo jamarji–reševalci pri jamarskih društvih v skladu z odločitvijo pristojnega organa.

3. ČLEN

Jamarska reševalna služba (JRS) je stalna strokovna služba Jamarske zveze Slovenije (JZS). V pravnem prometu JRS ne more samostojno sklepati pravnih poslov. Omejeno samostojno stopa v pravni promet s tretjimi osebami s svojim nazivom in znakom.

4. ČLEN

Znak JRS je okrogle oblike. Zunanji obroč zavzema 1/3 kroga in je rumene barve. Na spodnjih 3/4 obroča je napis JAMARSKA REŠEVALNA SLUŽBA. V zgornji četrtini je napis »JRS (ta je podložen z napisom JZS) SLOVENIJA«. Z obeh strani napisa so 3 človeške ribice, ki poudarjajo napis. Napisa JAMARSKA REŠEVALNA SLUŽBA in JRS sta temno zelene barve, napis SLOVENIJA pa je v rdeči barvi. Notranje 2/3 znaka zavzema rdeči križ na svetlo modro–zeleni podlagi. Na sredini križa je znak JZS izpeljan v sivih tonih. V zgornjem delu znaka JZS je napis »JZS 1889«.

5. ČLEN

Pečat JRS je krog s premerom 3 cm. Pečat je identičen znaku JRS.

6. ČLEN

Delovanje v JRS je prostovoljno, s podpisom pogodbe za določen čas operativnosti pa obvezno po Uredbi o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč.

7. ČLEN

Namen in naloge JRS so:

- reševanje iz jam, sotesk, težko dostopnih terenov, žičniških naprav in visokih zgradb;
- reševanje v drugih primerih, v katerih je mogoče uporabiti tehniko jamarskega reševanja;
- iskanje pogrešanih oseb v jamah in težko dostopnih terenih;
- pomoč pri ostalih nalogah zaščite in reševanja;
- izobraževanje članov JRS o reševalnih tehnikah in organizaciji reševalnih akcij;
- zagotavljanje treningov vsem članom JRS, tako da so v vsakem trenutku usposobljeni in pripravljeni posredovati v najrazličnejših situacijah;
- preventivna dejavnost – izobraževanje jamarjev v jamarskih organizacijah zaradi zagotovitve večje varnosti pri obiskovanju in raziskovanju jam ter predstavitev jamarske in reševalne dejavnosti med nejamarji.

8. ČLEN

Dejavnost JRS je neprofitna, prihodki morajo biti namenjeni izključno za dejavnosti in izvajanje nalog JRS, v primeru sofinanciranja MORS – URSZR pa tudi v skladu z merili, ki jih potrjuje MORS – URSZR.

II. ČLANSTVO

9. ČLEN

Članstvo v JRS je prostovoljno. Član JRS lahko postane vsak jamar, ki ima opravljen vsaj izpit za naziv jamarski reševalec pripravnik in je član društva, ki je član JZS in izpolnjuje vse obveznosti do JZS. V primeru, da društvo ne izpolnjuje obveznosti članstva v JZS, ne more postati operativni član JRS oziroma mu preneha operativni status v JRS.

10. ČLEN

Članstvo v JRS delimo na:

- operativno članstvo
 - neoperativno članstvo
 - ostalo članstvo
 - podporno članstvo
- Operativni član lahko postane vsak, ki ima opravljen izpit za jamarskega reševalca, vodjo reševalne ekipe ali inštruktorja JRS in je podpisnik pogodbe o operativnosti za določeno ali nedoločeno obdobje ter ostalih aktov, ki se zahtevajo za operativno delovanje v JRS. V primeru pomanjkanja reševalcev lahko izjemoma postane operativni član tudi jamarski reševalec pripravnik.
 - Neoperativni član lahko postane vsak, ki ima opravljen izpit za jamarskega reševalca pripravnika, jamarskega reševalca, vodjo reševalne ekipe ali inštruktorja JRS, je podpisnik pogodbe o operativnosti ali neoperativnosti v JRS, ne glede na to, v katero članstvo v JRS je dodeljen, ter se poleg tega strinja s pravili pogodbe, ki jo je podpisal.
 - Izjeme za neoperativno članstvo so lahko specialnosti, ki so večjega pomena pri reševalni dejavnosti v JRS.
 - Ostali člani JRS so vsi jamarji, ki so opravili katero koli stopnjo izobraževanja v JRS.
 - Podporni član je lahko vsak državljan Republike Slovenije, ki nudi materialno podporo ali prostovoljno delo za potrebe JRS.

11. ČLEN

Do konca koledarskega leta se vsem reševalcem, ki imajo za tekoče leto podpisano pogodbo za operativnega ali neoperativnega člana in so sodelovali na dovolj aktivnostih, ter vsem, ki so v tekočem letu opravili izpit za naziv jamarski reševalec pripravnik, pošlje v podpis pogodbo za status operativnega ali neoperativnega člana v JRS za določen čas. Vodstvo JRS se lahko tudi odloči, da pogodbe komu tudi ne pošlje, o čemer obvesti reševalca ali pripravnika. Na predlog vodstva JRS ali vodje reševalnega centra JRS se pošlje pogodbo v podpis tudi ostalim predlaganim reševalcem. Vodstvo JRS med prispelimi pogodbami izbere operativne člane za tekoče leto. Tisti, ki so podpisali pogodbo in niso sprejeti v operativno članstvo, so lahko sprejeti v neoperativno članstvo. Reševalci, ki so z JRS v preteklosti že pogodbeno sodelovali in želijo spet pogodbeno sodelovati z JRS, si neoperativno zavarovanje v prvem letu ponovnega sodelovanja plačajo sami, v tem istem letu pa morajo biti, če vodstvo JRS tako odloči, prisotni tudi na tečaju izobraževanja pripravnikov in reševalcev JRS (Proteus), s čimer obnovijo znanje reševalnih tehnik. Vodstvo JRS lahko na tečaj za izobraževanje pripravnikov in reševalcev JRS (Proteus) pošlje tudi člana JRS, za katerega meni, da nima dovolj aktivnosti in je njegovo znanje reševalnih tehnik zaradi tega pomanjkljivo. Če se napoteni ne udeleži tečaja, ima vodstvo JRS pravico, da z njim naslednje leto ne podpiše pogodbe. Število operativnih članov je določeno v pogodbi z Upravo RS za zaščito in reševanje. Status v JRS članu začne teči z dnem, ko pogodbo podpišeta vodja JRS in predsednik JZS, a ne pred 1. 1. v letu, na katerega se pogodba nanaša.

12. ČLEN

Pogodba določa pravice in dolžnosti med JRS in članom JRS v tekočem letu. V primeru neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti član lahko izgubi operativni ali neoperativni status.

13. ČLEN

Osnovni nazivi v JRS:

- jamarski reševalec pripravnik
- jamarski reševalec
- vodja reševalne ekipe
- vodja intervencije
- inštruktor JRS

Nazivi specialnosti v JRS:

- zdravnik
- medicinec

- bolničar
- jamski potapljač
- miner
- vezist
- letalec
- logist
- ostale specialnosti po potrebi, v dogovoru z URSZR in s sklepom vodstva JRS

Inštruktorji specialnosti v JRS:

- inštruktor za bolničarja
- inštruktor jamskega potapljanja
- inštruktor ostalih specialnosti po potrebi, v dogovoru z URSZR in s sklepom vodstva JRS

14. ČLEN

Kandidat za tečaj in izpit za naziv jamski reševalec pripravnik potrebuje pisno soglasje matičnega jamarskega društva (ki je član JZS s poravnanimi vsemi obveznostmi do JZS), ki ga s podpisom in žigom izda predsednik društva. Kandidat za jamskega reševalca pripravnika mora biti polnoleten, imeti mora opravljen izpit za naziv jamar ali potrdilo o usposobljenosti za samostojno jamarsko delovanje (USJD) vsaj tri leta ter obiskanih vsaj pet različnih jam do globine vsaj 300 m in vsaj treh različnih jam, daljših od 2 km. Imeti mora veljavno vozniško dovoljenje B kategorije. V primeru premajhnega števila primernih kandidatov o sprejemu kandidatov, ki ne izpolnjujejo vseh pogojev za tečaj, a se vseeno prijavijo, odloča vodstvo JRS. Ob prevelikem številu kandidatov se pri odločanju upošteva tudi čas, potreben za premagovanje poligona ter potrebe posameznih reševalnih centrov.

Jamski reševalec pripravnik postane tisti jamar, ki opravi tečaj in izpit za naziv jamski reševalec pripravnik. Za opravljen tečaj in izpit ali del izpita se lahko šteje tudi udeležba na primerljivih mednarodnih usposabljanjih, kar kandidat dokazuje s certifikatom o udeležbi in pozitivnim mnenjem sodelujočih inštruktorjev JRS. Tak postopek opravljanja tečaja in izpita potrdi vodstvo JRS. Na teoretičnem delu izpita morajo kandidati na pisnem izpitu doseči vsaj 75% pravih odgovorov. Praktični del izpita poteka en dan v steni in en dan v jami. Na steni se kandidate ocenjuje posamično, na vaji v jami pa skupinsko (vse ekipe) in posamično.

Jamski reševalec postane tisti jamski reševalec pripravnik, ki je opravil tečaj in izpit za naziv jamski reševalec. Na tečaj jamski reševalec kandidat pristopi dve (koledarski) leti po opravljenem izpitu jamski reševalec pripravnik. V času od izpita jamski reševalec pripravnik se mora udeležiti vsaj štirih usposabljanj na steni ali vaji v jami ter enega zimskega usposabljanja. Po mnenju sodelujočih inštruktorjev JRS se lahko za tečaj in izpit ali del izpita šteje tudi udeležba na primerljivih mednarodnih usposabljanjih (po izpitu za jamskega reševalca pripravnika) in kot izjemo ta naziv lahko pridobijo po enem letu staža, upoštevajoč ostale pogoje, kar potrdi vodstvo JRS. Na teoretičnem delu izpita morajo kandidati na pisnem izpitu doseči vsaj 75% pravih odgovorov. Praktični del izpita poteka en dan v steni in en dan v jami. Na steni se kandidate ocenjuje posamično, na vaji v jami pa skupinsko (vse ekipe) in posamično.

Vodja reševalne ekipe postane tisti jamski reševalec, ki je opravil tečaj in izpit za naziv vodja reševalne ekipe. K izpitu lahko pristopi po najmanj triletnem neprekinjenem podpisu pogodbe za operativnost ali neoperativnost in najmanj tri leta po opravljenem izpitu za naziv jamski reševalec. V času od pridobitve naziva jamski reševalec se mora udeležiti vsaj šestih usposabljanj na steni ali vaji v jami ter enega zimskega usposabljanja. Praktični del izpita za vodje reševalnih ekip poteka tako, da kandidati pod nadzorom inštruktorjev JRS vodijo manevre na letnem usposabljanju na steni za vse reševalce in pod nadzorom inštruktorjev JRS na eni od vaj v jami prevzamejo vlogo vodje reševalne ekipe. Tečaj za vodjo reševalne ekipe traja dve leti.

Reševalec dobi naziv vodja intervencije, ko opravi program »Temeljno usposabljanje vodij intervencij« pri Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS.

Inštruktor JRS postane tisti reševalec, ki je opravil tečaj in izpit za naziv inštruktor JRS. Pogoj za pridobitev naziva je najmanj petletni neprekinjen podpis pogodbe za operativnost ali neoperativnost, najmanj štiri leta po opravljenem izpitu za vodjo reševalne ekipe in v tem času udeležba na vsaj šestih usposabljanjih na steni, vajah v jami ali usposabljanjih za pripravnike JRS in jamske reševalce. Udeležiti se mora vsaj enega mednarodnega usposabljanja (Tečaj SSF, Cave rescue training, ipd). Praktični del izpita za inštruktorje JRS poteka tako, da kandidati za inštruktorje JRS pod nadzorom inštruktorjev JRS vodijo tečaj in izpit za pripravnike JRS in jamske reševalce. Kandidati morajo na pisnem izpitu doseči vsaj 75 % pravih odgovorov. Tečaj za inštruktorja JRS traja dve leti.

Jamski reševalec – specialnost postane tisti jamski reševalec, ki je opravil tečaj in izpit za naziv določene specialnosti. Za naziv se prizna tudi opravljanje izpita v drugih priznanih organizacijah. Inštruktor specialnosti JRS postane tisti, ki je opravil tečaj in izpit za naziv inštruktorja določene specialnosti.

Specialnost zdravnik se prizna jamarju, ki ima opravljen izpit za jamarja (ali USJD), je končal medicinsko fakulteto in pridobil naziv zdravnik ali mu je ta naziv po »Zakonu o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist (ZPPKZ)« naziv priznalo ministrstvo, pristojno za zdravje.

Specialnost medicinec se prizna jamarju, ki ima opravljen izpit za jamarja (ali USJD) ter izobrazbo diplomirana medicinska

sestra/zdravstvenik ali tehnik zdravstvene nege.

Tečaj za specialnost bolničarja se opravlja prek Rdečega križa Slovenije ali ga po programu URSZR vodijo inštruktorji – zdravniki, ki imajo licenco Rdečega križa Slovenije. Izpit se opravlja pri Rdečem križu Slovenije. Specialnost pridobijo tudi medicinski tehniki.

Specialnost jamski potapljač pridobi reševalec, ki je opravil tečaj za jamsko potapljanje po mednarodno priznani šoli jamskega potapljanja ali po programu pri Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS.

Specialnost miner pridobi reševalec, ki je bil izbran na podlagi presoje vodstva JRS in potrditve predsednika JZS in je uspešno opravil ustrezen državni izpit za minerja.

Specialnost vezist pridobi reševalec, ki je opravil »Program usposabljanja uporabnikov radijskih postaj in skrbnikov v sistemih zvez ZA-RE in ZA-RE+« pri Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS ali interno usposabljanje.

Specialnost letalec pridobi reševalec, ki je opravil »Program usposabljanja za uporabo zrakoplovov za potrebe zaščite, reševanja in pomoči – Modul C« pri Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS.

Specialnost logist pridobi reševalec, ki je opravil »Program uvajalnega in temeljnega usposabljanja pripadnikov služb za podpora – modul A, ekipe za oskrbo« ali interno usposabljanje.

15. ČLEN

Prenehanje članstva v JRS:

1) z izstopom

Operativni in neoperativni član JRS lahko kadarkoli izstopi iz JRS s pisnim obvestilom, vendar ne v trenutku, ko je klican na intervencijo. Odstop iz operativnosti oziroma od pogodbe za določen čas zahteva povračilo vseh stroškov, ki so nastali zaradi nadomestitve z novim članom v operativnost.

2) z izključitvijo

Izključitev iz JRS je možna na podlagi sklepa častnega razsodišča pri JRS zaradi:

- Delovanja v nasprotju s pravilniki, poslovniki in navodili, ki so potrjeni s strani vodstva JRS ali višjega organa.
- Blatenja organizacije in njenih enot oziroma posameznikov pri državnih institucijah, v medijih, javnosti ter znotraj JRS.

3) s smrtjo.

III. ORGANI JRS

16. ČLEN

Vodjo JRS voli občni zbor JZS. Predlagajo ga lahko društva, ki so članice JZS in imajo poravnane vse obveznosti do JZS ali operativni člani JRS, potrdi pa ga večina operativnih reševalcev na zboru reševalcev. Predlagani vodja mora biti operativni član JRS in mora imeti najmanj pet let izkušenj operativnega delovanja v JRS.

Pristojnosti vodje JRS:

- vodi JRS
- sopodpisuje letne pogodbe z operativnimi jamarskimi reševalci ter je sopodpisnik pogodbe z MORS–URSZR
- skrbi za izvrševanje sklepov vodstva JRS in predsedstva JZS
- imenuje, razrešuje člane vodstva JRS ter izreka ukrepe, potrebne za nemoteno delovanje JRS

17. ČLEN

Vodstvo JRS sestavlja 7 članov (vodja JRS, vodja operative, gospodar, blagajnik, vodja izobraževanja, predstavnik za stike s tujino in en član, ki se mu določi funkcijo po potrebi). Vodstvo JRS sestavljajo člani najmanj iz 4 reševalnih centrov JRS. Sestavo vodstva JRS predlaga vodja JRS, potrdi ga predsedstvo JZS. Člani vodstva JRS si med sabo odgovorno porazdelijo funkcije upravljanja. Za svoje področje lahko član vodstva JRS predlaga pomočnika pri izvrševanju funkcije, katerega s sklepom o izvrševanju funkcije imenuje vodja JRS. Pomočnik za svoje delo odgovarja nadrejenemu članu vodstva. Vodstvo JRS je sklepčno, če je navzočih več kot polovica članov. Vsi člani vodstva JRS, vključno z vodjo JRS, so pri delu enakopravni.

Pristojnosti vodstva JRS:

- operativno organizacijsko vodi delo JRS
- operativno odloča o uporabi finančnih sredstev, določa letni plan usposabljanj in nabavo opreme
- odloča o nabavi reševalne opreme
- odloča o zadevah, ki so vezane na JRS po strokovni plati
- organizira in vodi izobraževanja v JRS ter jih skladno s standardi tudi nadgrajuje
- odloča o sprejemu članov JRS
- izvaja racionalno poslovanje z opremo in skrbi za pravilno distribucijo opreme in opremljanje članstva
- imenuje stalne in začasne komisije
- predlaga podelitev priznanj
- odloča o vprašanjih, za katere ni izrecno pristojen kak drugi organ
- oblikuje standarde in merila za delovanje JRS
- sprejema pravilnike, poslovnike, navodila, ki so vezani na konkretno izvajanje in delovanje JRS in ne smejo biti v nasprotju s tem pravilnikom in statutom JZS.

18. ČLEN

Častno razsodišče: častno razsodišče sestavljajo vodje reševalnih centrov JRS. Odločitve častnega razsodišča so zavezujoče za vodstvo JRS.

19. ČLEN

Področje Slovenije pokriva sedem reševalnih centrov JRS (v nadaljnjem besedilu: RC JRS). RC JRS na področju Slovenije so:

- RC JRS Kranj
- RC JRS Ljubljana
- RC JRS Novo mesto
- RC JRS Postojna
- RC JRS Sežana
- RC JRS Tolmin
- RC JRS Velenje

Vsak RC JRS ima (za potrebe reševanja iz jam) identično popolnjen regijsko skladišče za skupno opremo za primere nesreč manjšega obsega ali za trening reševalcev v lastnem RC JRS. RC JRS, ki se zavežejo sodelovati pri širjenju ožin, reševanju iz sotesk, težko dostopnih terenov, žičniških naprav, visokih zgradb, sifonov ipd., imajo v skladišču potrebno specialno opremo. Poleg tega ima JRS Centralno skladišče, kjer se zbira in hrani osebna oprema, poleg tega pa se hrani tudi skupna oprema za večja reševanja, kakor tudi posebna tehnična oprema za specialnosti, ki jih izvršuje JRS. Število RC JRS je določeno po pravilniku JRS, Zakonu in Uredbah o zaščiti in reševanju ter letnem načrtu aktiviranja JRS. Ustanavljanje novih RC JRS je možno le za potrebe po večjem številu reševalcev in mora biti v soglasju z URSZR. Vsak RC JRS ima svojega vodjo RC. Vodjo posameznega RC JRS predlagajo med sabo operativni člani posameznega RC JRS, ki so podpisali letno pogodbo z JRS. Potrdi ga vodstvo JRS. Vodja RC JRS izbere svojega pomočnika oz. namestnika. Če vodja RC JRS ne opravlja zadolžitev, vodja JRS predlaga reševalcem RC JRS, da v roku enega meseca predlagajo drugega vodjo RC. Po preteku tega roka vodstvo JRS razreši starega in imenuje novega vodjo RC. V primeru, da se predloga za vodjo RC ne dobi, se ta RC JRS ukine, oprema pa preseli v Centralno skladišče JRS. V primeru, da JRS ne more zagotavljati minimalnega števila petih operativnih reševalcev v posameznem RC JRS, se vodstvo odloči, ali se ta RC JRS začasno ali stalno ukine ali se dopolni z reševalci iz ostalih regij.

Pristojnosti in dolžnosti vodje RC JRS:

- predlaga svojega namestnika s potrditvijo vodstva JRS
- sklicuje sestanke svojega RC JRS
- skrbi za treninge, vaje in opremljenost članov po sklepih vodstva JRS
- organizira operativno delovanje RC JRS
- skrbi za regijsko skladišče in vso opremo v skladišču
- vodi intervencije, ki potekajo na območju, ki ga pokriva njegov RC JRS. V kolikor je v intervencijo vključenih več RC JRS, vodenje intervencije prevzame vodja JRS, član vodstva JRS ali predsednik JZS
- izdela prošnje za izvedbo vaj v jamah ter pripravi navodila za izvedbo vaj RC
- izdela zaključna poročila po aktivnostih JRS
- poskrbi za obveščanje reševalcev svojega reševalnega centra JRS o prihajajočih aktivnostih JRS ter zbere njihove prijave na aktivnosti JRS
- pravočasno sporoči vodji aktivnosti poimenski seznam reševalcev, prijavljenih na določeno aktivnost JRS
- skrbi za zadolžena vozila JRS, pregled nad rednimi servisi ter registracijo in izredna popravila.

20. ČLEN

Zbor vseh reševalcev s podpisano pogodbo skliče vodstvo JRS enkrat na leto, pred občnim zborom JZS. V primeru izrednih razmer v JRS lahko vodstvo JRS skliče zbor reševalcev tudi med letom. Zbor reševalcev je posvetovalni organ, kjer pregledajo finančno in ostalo delovanje JRS.

21. ČLEN

Poleg članov JRS lahko na intervencijah sodelujejo tudi jamarji različnih nazivov v JZS. Pogoj za sodelovanje je, da so nezgodno zavarovani in da se ravna po navodilih vodje intervencije. Sodelujejo lahko le skupaj z operativnim članom JRS.

IV. KONČNE DOLOČBE

22. ČLEN

S sprejemom tega pravilnika prenehajo veljati vsi do sedaj sprejeti pravilniki jamarske reševalne službe (JRS).

23. ČLEN

Pravilnik JRS ter njegova dopolnila in spremembe sprejema predsedstvo JZS.

vodja JRS:
Walter Zakrajšek

predsednik JZS:
Igor Benko

Ta pravilnik je pripravilo Vodstvo JRS in sprejelo Predsedstvo JZS s sklepom 37/2013 na 13. redni seji dne 8. 4. 2013, dopolnjen in spremenjen pa je bil s sklepom 89/2016 na 21. redni seji JZS dne 4. 1. 2016, s sklepom 20/2018 na 8. izredni seji JZS dne 13. 11. 2018 ter s sklepom 022/24–26 na 13. redni seji JZS dne 5. 5. 2025.